

Behovsutredning för samhällsbyggnads- och tillsynsnämndens ansvarsområden

2024 - 2026

Beslutad den 2023-XX-XX § XX

Sammanfattning

Syfte och bakgrund

För att möjliggöra en god och korrekt myndighetsutövning har kommunfullmäktige och kommunstyrelsen ansvar för att se till att samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden har tillräckliga resurser för att systematiskt kunna genomföra sitt uppdrag. För att skapa förutsättningar för det har denna behovsutredning tagits fram. Den bygger på en gemensam modell för samverkan Västra Götalands län och Hallands län (Miljösamverkan Väst).

Behovsutredningen omfattar i första hand myndighetsutövningen inom miljö- och hälsoskyddet, alkohol-, tobak- och livsmedelskontrollen. Utredningen är 3-årig för att kunna visa hur tillsynen behöver utvecklas över tid för att bättre bidra till att nå miljömålen samt anpassas till förändrade förutsättningar med avseende på lagstiftning och de verksamheter som tillsynen riktar sig mot.

Resursbehov

Årets behovsutredning visar på ett totalt resursbehov för år 2024 på cirka 6,40 årsarbetare, se tabell 1 nedan.

Tabell 1. Sammanställning av totalt resursbehov.

Tillsynsområde	Resursbehov enligt årets behovsutredning		
	2024	2025	2026
Miljöskydd	1,93	1,90	1,82
Förorenade områden	0,37	0,40	0,36
Hälsoskydd	0,96	0,90	0,94
Små avlopp	1,46	1,46	1,45
Livsmedel	0,67	0,67	0,67
Naturvård	0,49	0,50	0,51
Ledning	0,53	0,58	0,58
Årsarbetare totalt	6,40	6,40	6,33

Behovet jämfört med föregående års behovsutredning

Det samlade behovet för år 2023 låg på 6,4 årsarbetare enligt den bedömning som gjordes år 2022. Motsvarande siffror gällde även för 2022 års resursbehov.

Förändring under kommande 3-årsperioden

2023 har livsmedelsverksamheterna att övergått till en ny riskklassningsmodell och därmed minskar resursbehovet under 2024 och kommande år. Den uppskattade minskningen är 0,3 årsarbete jämfört med åren fram till 2023. Förändringen jämfört

med 2023 är uppskattningsvis 0,5 årsarbete eftersom riskklassningen i sig krävt resurser. Då riskklassningen ännu inte är klar är det exakta behovet osäkert.

Under 2024 planeras ett samarbete med Gislaveds kommun kring prövning och tillsyn inom alkohol- och tobakslagstiftningen. Omfattningen har beräknats till 0,3 årsarbete.

Under flera år under 2020-talet har skillnaden mellan resurser och behovet inneburit prioriteringar av verksamheten. I praktiken har det inneburit att tillsyn på U-verksamheter inom miljöskydd inte har utförts samt att takten på inventeringen av små avlopp dragits ned. I det senare fallet gäller detta framför allt under 2023. För att kompensera för tidigare nedprioriteringar förslås att tillsyn på samtliga registrerade U-verksamheter inom miljöskydd sker under 2024 och 2025 för att sedan återgå till tillsyn med treårsintervall. Inom inventeringen av små avlopp behöver takten ökas kraftigt för att gå igenom resten av kommunens drygt 3000 bebyggda fastigheter utanför det kommunala VA-nätet under kommande fem år istället för den nuvarande takten som innebär att kommunen är färdiginventerad 2042. Det sammanlagda behovet för tillsyn av U-verksamheter inom miljöskydd uppskattas till 0,2 årsarbete och det totala behovet för inventering av små avlopp uppskattas till 0,9 årsarbete.

Behov finns att starta tillsyn på rökfria miljöer. Behovet uppskattas till 0,1 årsarbete.

Under flera år av nedprioritering av administrativt arbete finns ett behov av att göra en kraftansträngning under 2024 kring arkivering och gallring enligt dokumenthanteringsplan. Det utökade behovet under 2024 uppskattas till 0,34 årsarbete.

Jämförelse mellan behov och tillgängliga resurser (enligt fastställd budgetram)

Enligt behovsutredningen för året 2024 är bedömningen att det behövs 6,40 årsarbetare (inklusive ledning) för att kunna uppfylla de uppgifter som finns inom miljöbalksområdet, alkohol-, tobak- och livsmedelskontroll. Sett till nuvarande behovsutredning har nämnden inte medel för att tillsätta motsvarande personal-behov. För att möjliggöra en god och korrekt myndighetsutövning har kommunfullmäktige och kommunstyrelsen ansvar för att se till att samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden har tillräckliga resurser för att systematiskt kunna genomföra sitt uppdrag. För att kunna tillgodose behoven behöver nämnden tillsätta mer resurser. Bedömningen är att detta tillskott bör ske för perioden år 2024.

Behovsutredningen visar på att det finns ett behov av 6,40 årsarbetare, i dagsläget bemannar 5,5 årsarbetare. Om medel inte tillförs så medför skillnaden mellan beräknat behov och tillgängliga resurser att nämnden kommer behöva prioritera bort cirka 900 timmar under år 2024.

Finansiering av tillsynen

Nämnden arbetar kontinuerligt med att ligga på en korrekt nivå på intäkter i relation till utförd tillsyn och kontroll inom nämndens avgiftsområden. Av de fastställda behoven 2024 går 60% att avgiftsfinansiera. Resterande 40 % måste skattefinansieras. Så långt det är möjligt ska myndighetsarbetet täckas av avgifter. För att klara en budget i ram behöver 50 % eller mer av tillsynen vara avgiftsfinansierad. Resultatet blir att om medel inte tillsätts så behöver nämnden vid sin prioritering av den behovsprioriterade tillsynen lägga större fokus på den avgiftsfinansierade tillsynen för att klara en budget i balans trots att det inte alltid är där störst nytta för miljö och hälsa uppnås.

Särskilt viktiga områden inom det behovsprioriterade arbetet

Inom det behovsprioriterade arbetet bedöms följande områden särskilt viktiga att lyfta fram:

- Arbetet med förorenade områden
- Inventering av enskilda avlopp
- Tillsyn av inomhusmiljö, barns miljö
- Tillsyn av mindre verksamheter (U och UH-verksamheter)
- Rökfria miljöer

Prioritering

Årets utredning visar på ett behov av 6,40 årsarbetare. I dagsläget finns 5,5 årsarbetare (inkl ledning/chef), detta innebär att det saknas resurser för 0,95 årsarbetare. Det leder till att 900 timmar måste prioriteras bort för att handläggare ska kunna fullfölja sina arbetsuppgifter med tilldelade resurser. I tabellen nedan listas de områden som anses bör prioriteras bort från verksamheten under verksamhetsåret 2024.

Tabell 2. Bortprioriterad tid för året 2024.

Tillsynsområden	Bortprioriterad tid (timmar) År 2024
U-verksamheter	68
Rökfria miljöer	80
Inventering – enskilda avlopp	750
Timmar totalt	900

Utöver de 900 timmarna måste även det administrativa arbetet minskas i omfattning. Den extra satsning som behövs på arkivering och gallring stryks 2024.

Innehållsförteckning

.....	1
Sammanfattning.....	2
Innehållsförteckning.....	5
1. Inledning.....	7
2. Beskrivning av tillsynsuppdraget.....	8
2.1 Tillsynsansvaret.....	8
2.2 Styrande dokument.....	8
2.3 Samverkan.....	9
3. Beskrivning av behovsutredningen.....	10
3.1 Förklaring av olika begrepp.....	10
3.2 Förhållandet mellan behovsutredning, budgetarbete och tillsynsplan.....	13
3.3 Finansiering av tillsyn.....	14
4. Resursbehov av övrig tid.....	15
5. Resursbehov av handläggningstid per verksamhetsområde.....	15
5.1 Miljöskydd.....	16
• Giftfri miljö.....	17
• Begränsad klimatpåverkan.....	17
• Frisk luft.....	17
• Skyddande ozonskikt.....	17
• Ingen övergödning.....	17
• Grundvatten av god kvalitet.....	17
• God bebyggd miljö.....	17
5.2 Förorenade områden.....	18
5.3 Hälsoskydd.....	20
• Giftfri miljö.....	22
• Frisk luft.....	22
• God bebyggd miljö.....	22
• Säker strålmiljö.....	22
5.4 Små avlopp.....	23
• Ingen övergödning.....	23

5.5	Livsmedel	25
5.6	Naturvård och skyddade områden	27
•	Ett rikt växt- och djurliv	28
•	Levande sjöar och vattendrag	28
•	Bara naturlig försurning	28
•	Hav i balans samt levande kust och skärgård	28
•	Myllrande våtmarker	28
•	Levande skogar	28
•	Ett rikt odlingslandskap	28
•	Grundvatten av god kvalitet.	28
5.7	Övergripande arbete- Ledning	30
5.8	Övergripande arbete- Administration	30
5.9	Bortprioriterad tid	30
6.	Resursbehov sammanställning	31

1. Inledning

För att möjliggöra en god och korrekt myndighetsutövning har kommunfullmäktige och kommunstyrelsen ansvar för att se till att samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden har tillräckliga resurser för att systematiskt kunna genomföra sina uppdrag. Underlaget för framtagande av denna behovsutredning består av en separat Excel-fil där samtliga resurser har sammanställts som det bedöms finnas behov av mellan åren 2024 - 2026.

Enligt miljötillsynsförordningen ska det hos tillsynsmyndigheten finnas en utredning om tillsynsbehovet för tillsynsmyndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. I Hylte kommun är samhällsbyggnadsnämnden och tillsynsnämnden (över de egna kommunala verksamheterna) tillsynsmyndighet enligt miljöbalken. Utredningen ska omfatta kommande treårsperiod och ses över vid behov, dock minst en gång per år. Det ska föras register över de verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Baserat på utredningen och registret ska samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden inför varje verksamhetsår göra en tillsynsplan.

Enligt livsmedelsverkets föreskrift om offentlig kontroll av livsmedel ska kontrollmyndigheten årligen fastställa en plan för myndighetens livsmedelskontroll. Planen ska omfatta en period om minst tre år och omfatta samtliga områden som myndigheten ansvarar för.

För övriga delar av samhällsbyggnads- och tillsynsnämndens ansvarsområden saknas krav på behovsutredning och tillsynsplaner i lagstiftningen. För att ge en tydlig översikt för hela samhällsbyggnads- och tillsynsnämndens verksamhet finns ett behov av att alla områden omfattas av behovsutredningen, även de som inte är lagstyrda.

Behovsutredningen avser åren från 2024 till 2026. Det första året är preciserat och för de övriga anges en översiktlig bedömning av kända förändringar. För en stor del av myndighetsarbetet är det svårt att uppskatta behovet för respektive år. Många delar är händelsestyrda, såsom ansökningar, anmälningar, klagomål och remisser, där antalet inkommande ärenden kan variera från år till år. För andra delar beror behovet till stor del på ambitionsnivån och när något ska vara genomfört. Några exempel på detta är klimatarbetet och förorenade områden. Det kan även tillkomma krav från andra myndigheter som inte varit kända sedan tidigare eller som påkallar skyndsam uppmärksamhet av något slag.

Behovsutredningens upplägg är att avsnitt 2 och 3 framför allt beskriver bakgrund och övergripande förutsättningar. Avsnitt 4 till 6 beskriver behovet inom olika ämnesområden mer i detalj. Som underlag till denna behovsutredning finns det ett register över verksamheter inom kommunen som behöver återkommande tillsyn.

2. Beskrivning av tillsynsuppdraget

2.1 Tillsynsansvaret

Tillsynen är en del i strävan att uppnå Sveriges nationella miljö kvalitetsmål och de folkhälsopolitiska målen. Tillsynen ska ha en tydlig koppling till de globala målen i Agenda 2030, de nationella, regionala och lokala miljömålen samt den Nationella kontrollplanen (NKP) inom livsmedel.

Som tillsynsmyndighet ska samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden, på eget initiativ eller efter anmälan, i nödvändig utsträckning, kontrollera att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs. På samma sätt är samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden en lokal kontrollmyndighet för livsmedelskontrollen enligt livsmedelslagen samt tillhörande lagstiftning. Vid brister ska samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden vidta de åtgärder som behövs för att lagstiftningen ska följas.

Myndigheten ska också vara kommunens sakkunniga inom miljö- och hälsoskyddsfrågor och naturvård, som inte rör ren myndighetsutövning exempelvis gällande bygglov samt detalj- och översiktsplaner.

2.2 Styrande dokument

Samhällsbyggnads- och tillsynsnämndens verksamhet styrs till övervägande del av lagstiftning, nationella dokument och mål men även lokala dokument och mål. Nedan är beskrivet kort om respektive område.

Lagstiftning

De lagar som främst styr nämndernas arbete är: Livsmedelslagen, Miljöbalken, Smittskyddslagen, Strålskyddslagen, Alkohollagen, Lagen om tobak och liknande produkter, Lag om handel med vissa receptfria läkemedel, lagen om foder och animaliska biprodukter samt EG-lagstiftning, förordningar och föreskrifter kopplade till lagarna.

Samhällsbyggnads- och tillsynsnämndens arbete måste även förhålla sig till bland annat: Kommunallagen, Förvaltningslagen, Viteslagen, Offentlighets- och sekretesslagen och Dataskyddsförordningen GDPR (The General Data Protection Regulation).

Nationella dokument och mål

Riksdagen har fastställt nationella miljö kvalitetsmål. Målen ska vara styrande och vägledande för miljöarbetet i Sverige och vara uppnådda inom en generation. De ska också vara vägledande för hur de allmänna bestämmelserna i Miljöbalken ska tolkas.

De globala målen för hållbar utveckling inom Agenda 2030 antogs år 2015. Regeringen beslutade år 2018 om en handlingsplan för perioden år 2018 - 2020 för hur arbetet med agendan kan stärkas.

Våren 2022 antogs en ny nationell strategi för miljöbalkstillsynen, som ska gälla för perioden 2022–2024. Strategin ska bidra till en ökad tydlighet som gynnar att myndigheternas samlade resurser och kompetens används effektivare, bidrar till en ökad likvärdighet i tillsynen nationellt sett och underlättar planering av tillsyn. Strategin innehåller sju tillsynsområden. Vart och ett av dessa har inringade fokusområden med tillhörande preciseringar kopplade till sig. Till varje fokusområde finns ett nationellt effektmål för tillsynen. Preciseringarna utgör strategi för att uppnå effektmålen.

För livsmedelskontrollen finns en nationell kontrollplan (NKP). NKP är gemensam för alla kontrollmyndigheter i livsmedelskedjan. Den möjliggör en likvärdig kontroll, med gemensamma mål och prioriteringar i hela landet, med riktlinjer för kvalitetssäkring och utveckling. Planen är treårig, som även den här behovs-utredningen är.

Lokala dokument och mål

Hylte kommun har antagit en handlingsplan för förorenade områden i syfte att vara ett vägledande dokument i kommunens hantering av arbetet med förorenade områden. Handlingsplanen innehåller mål för arbetet, en strategi för hur arbetet ska genomföras och en aktivitetslista som syftar till att få fram en prioriteringsordning för i vilken ordning som områden behöver åtgärdas. Aktivitetslistan är kärnan i handlingsplanen och sammanfattar det som behöver genomföras för att Hylte kommun ska kunna nå de nationella och regionala målen till år 2050. Målet innebär att alla områden med mycket stor risk (RK 1) eller stor risk (RK 2) för människors hälsa eller miljön ska vara åtgärdade.

2.3 Samverkan

För att kunna utföra uppgifterna så effektivt som möjligt kan samverkan med andra vara ett medel.

Miljösamverkan

Sedan år 2014 har kommunen samverkat och samarbetat med Miljösamverkan Väst, som består av Hallands och Västra Götalands kommuner. Samverkan sker genom olika projektuppdrag som kan omfattas av bland annat att ta fram gemensamma underlag som checklistor för tillsyn eller informationsunderlag, skapa nätverksträffar som tex det uppskattade Mötesplats Goda exempel, det finns också en chefssamverkan för att skapa samsyn.

Det finns en gemensam vision och värdegrund, *Det önskade läget*, i miljösamverkan som genomsyrar allt arbete. Miljösamverkan stöttar kommunerna i arbetet som lokal myndighet. De samordnar, utvärderar och tar fram underlagsmaterial till tillsynskampanjer samt tar fram informationsmaterial och ordnar utbildningar. Kommunerna gör samordningsvinster; dels när sakområden går igenom samtidigt i länen och dels genom stöd med underlagsmaterial, planering

och utvärdering. Miljökontoren eller motsvarande på länsstyrelserna deltar med kompetens till projektgrupper som arbetar fram projekten samt deltar i projektens aktiviteter så långt som möjligt.

3. Beskrivning av behovsutredningen

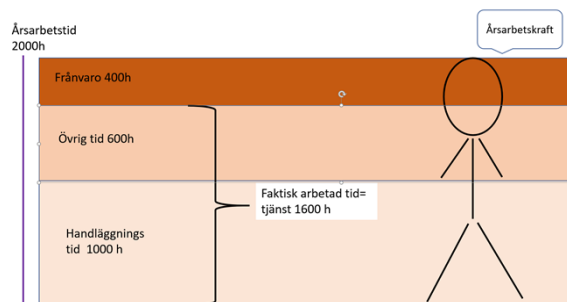
Detta stycke handlar om vilka resurser som finns tillgängliga i form av årsarbetare (heltid och deltid) och hur det beräknas samt övergripande förutsättningar för perioden.

3.1 Förklaring av olika begrepp

I behovsutredning utgår beräkningarna av behovet utifrån antal timmar för olika arbetsuppgifter. Hur många årsarbetare eller tjänster det krävs för att utföra arbetsuppgifterna beror på hur timmarna fördelas på handläggningstid respektive övrig tid samt hur många personer som arbetar deltid. Nedan förklaras de olika begreppen samt beskrivs hur omvandlingen från timmar till årsarbetare eller tjänster kan ske.

Årsarbetare

En heltidsanställd arbetar i genomsnitt 1 600 timmar per år (efter avdrag på 400 timmar för ledighet/sjukdom). Hur denna tid fördelas mellan handläggningstid (styrd, händelsestyrd och behovsprioriterad tid) eller övrig tid kan skilja mellan kommuner beroende på förutsättningar. Normalt bedöms 1 000 timmar av den faktiska arbetstiden läggas på handläggning och 600 timmar på övrigt. Se figur 1 nedan.

Figur 1. Fördelning av tid för en heltidsanställd.

Om en jämförelse ska ske av hur många årsarbetare det finns totalt på de olika kontoren görs detta utifrån antal tjänster och tjänstgöringsgrad.

Exempel: Två heltid och en halvtid ger 2,5 årsarbetare.

Om en jämförelse ska ske av hur många årsarbetare det behövs för ett specifikt område görs detta genom att den samlade tiden för området delas med handläggningstiden.

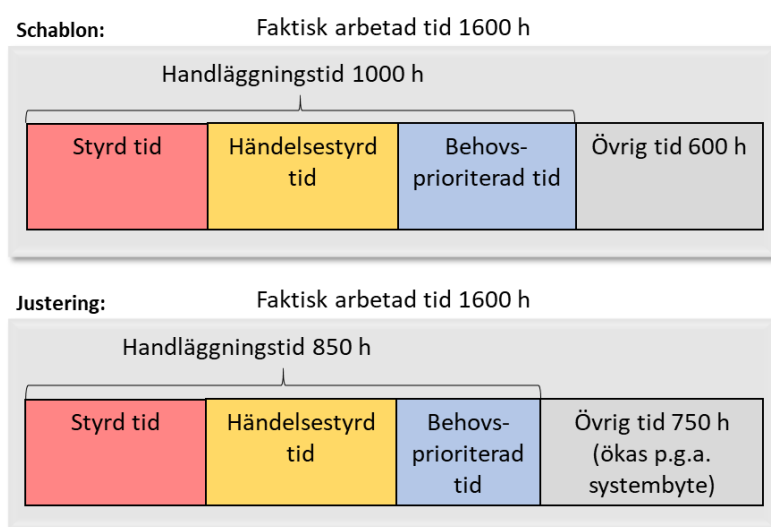
Exempel: Det beräknas att det finns ett behov av att lägga 5 000 timmar inom ett område, till exempel livsmedel. Denna tid delas med handläggningstiden för en heltid som är 1000 timmar vilket blir 5 årsarbetare. (Områdets behov i timmar / handläggningstiden för en heltidstjänst = antal årsarbetare). Det behövs alltså 5 heltidstjänster för att utföra 5 000 timmar livsmedelsverksamhet.

Administration och övrig tid

Inom kategorin *Administration och övrig tid* hör arbetsuppgifter som inte direkt berörs av det som anses vara karakteristiskt för handläggning. Det innebär arbetsuppgifter som bland annat registrering, fakturering, nämndrelaterat arbete, arkivrelaterade uppgifter samt diverse administration. Det är skattefinansierad tid, som inte är tillsynsrelaterad. De arbetsuppgifter som omfattas har dock en viktig roll för att få hela verksamheten att fungera väl. Det rör sig om bland annat utbildning, kvalitets- och utvecklingsarbete (mallar, rutiner, hemsida), verksamhetsplanering (behovsutredning och tillsynsplan), uppföljning av verksamheten, personalmöten, nätverksträffar, IT-frågor, systemadministration, registrering av inkommande post samt utskick med mera.

Generellt bedöms att 600 timmar behöver avsättas för *Administration och övrig tid* på en heltidstjänst. Det kan dock under en period finnas uppgifter som måste utföras inom denna kategori som gör att den övriga tiden måste ökas. Vilket innebär att handläggningstiden per årsarbetskraft minskar och behovet av antal årsarbetskrafter ökar för att kunna utföra nämndens uppdrag.

Till exempel om vi ska utföra 3000 timmar handläggningstid men samtidigt behöver öka övriga tiden med 150 timmar per handläggare får vi ett resursbehov på 3,5 årsarbetare istället för 3. Handläggningstiden minskar per årsarbetskraft ($1000 - 150 = 850$). Antal årsarbetare ($3\,000 / 850 = 3,5$). Se figur 2 nedan.

Figur 2. Justering av handläggningstid i behovsutredning.

Handläggningstid

Handläggningstiden delas in i tre kategorier

- Styrd tid
- Händelsestyrd tid
- Behovsprioriterad tid

Styrd tid

Den styrda tiden består av planerad tillsyn på de verksamheter som har störst behov och krav. Här ingår följande verksamheter:

- Tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter (A, B och Industriutsläppsverksamheter)
- Anmälningsspliktiga miljöfarliga verksamheter (C)
- Anmälningsspliktiga hälsoskyddsverksamheter (H)
- Livsmedelsverksamheter (L)
- Verksamheter som styrs av strålskyddslagen (solarium, radon)
- Serveringsställen för alkohol som kräver tillstånd eller har anmälningssplikt
- Försäljningsställen för tobak
- Försäljningsställen för receptfria läkemedel

Styrd tillsyn är som ett grunduppdrag från staten där kommunerna har mindre möjlighet att påverka. Det styrda behovet är gemensamt för samtliga operativa myndigheter. Här styrs tillsynen av staten i lagstiftning och tillsynsbehovet ska täckas i tillsynsplanen i form av årliga tillsynsaktiviteter. Behovet planeras med stöd av tillsynsvägledning från de centrala myndigheterna Naturvårdsverket, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Strålskyddsmyndigheten, läkemedelsverket och Jordbruksverket. Inom livsmedelsområdet planeras behovet med stöd av vägledning från Livsmedelsverket.

Händelsestyrd tid

Tiden i denna kategori benämns som händelsestyrd eftersom det inte i förväg går att planera precis när eller i vilken omfattning behovet kommer uppstå. Händelsestyrd tid omfattar ärenden som kommer in till myndigheten som måste hanteras så som ansökningar, anmälningar, klagomål, olyckor, remisser, samråd, besvara myndigheter och media, frågor där vi ger rådgivning och stöd etc. Andra händelsestyrda händelser är de som upprättas av myndigheten själv utifrån vad som har skett när vi har varit ute på tillsyn, på verksamheter som listas under kategorierna ”Styrd tid” och ”Behovsprioriterad tid”. Handläggningstid som sker utanför deras planerade tillsynstid. Det kan vara polisanmälningar, beslut om miljösanktionsavgifter, klagomål, uppföljande tillsyn på verksamheter etc. Här

hamnar även den tid som läggs på motioner från kommunens politiker och deltagandet på tingsrättsförhandlingar.

Behovet uppskattas utifrån tidigare erfarenheter med hjälp av ärendehanteringssystem, samt utifrån den planerade styrda och behovsprioriterade tillsynen då dessa till viss del påverkar den händelsestyrda tillsynen.

Behovsprioriterad tid

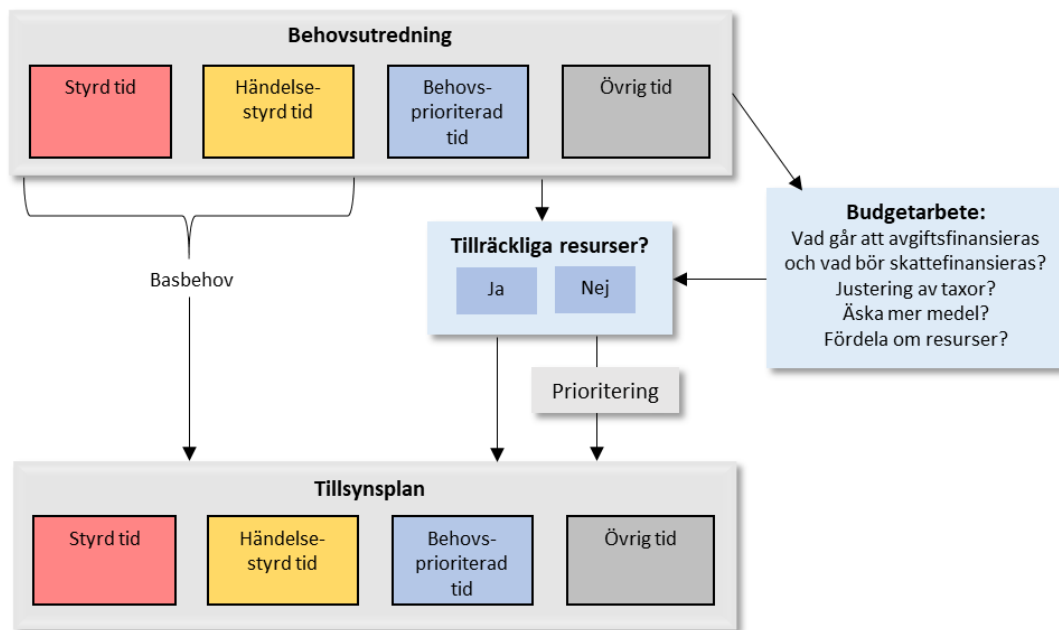
Behovsprioriterad tid omfattar den planerade tillsynen på verksamheter som inte är anmälningspliktiga inom miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (så kallade U, respektive UH verksamheter). Denna kategori kan även omfatta nationella och regionala tillsynsprojekt, avloppsinventeringar/tillsyn, strandskyddstillsyn och annan tillsyn som omfattas av lagstiftning som nämnden har tillsyn över, exempelvis animaliska biprodukter (ABP) och strålskydd.

Planerat behov är att tillsyn på U- samt UH-verksamheter ska besökas ca vart 3:e år. Kommunen har ca 101 stycken U-verksamheter och dessa kan bestå av tex bilverkstäder, snickerier, mindre metallbearbetningsverksamheter, svetsverksamheter, tryckerier, skjutbanor, avloppsreningsverk och liknande. Det finns också ca 93 stycken UH-verksamheter inom kommunen som består av bla. mindre fastighetsbolag, frisörer, hygienisk behandling, vårdboenden, samlingslokaler, pensionat/vandrahem/hotell, idrottsanläggningar, strandbad m.m.

3.2 Förhållandet mellan behovsutredning, budgetarbete och tillsynsplan

De arbetsuppgifter som omfattas av kategorierna styrd tid och händelsestyrd tid utgör tillsynsmyndigheternas basbehov, till vilka myndigheten alltid måste kunna avsätta den mängd tid och resurser som behövs. Dessa delar förs över direkt till tillsynsplanen, se figur 3 nedan.

Om tillräckliga resurser finns kan även de fastställda behoven i kategorierna behovsprioriterad tid och övrig tid föras över direkt till tillsynsplanen. Vid resursbrist kan det däremot bli nödvändigt att prioritera ned vissa arbetsuppgifter för perioden, det vill säga om de tillgängliga resurserna i den fastställda budgeten inte är tillräckliga för att tillgodose de identifierade behoven som fastställts i behovsutredningen. I det fallet har myndigheten valet att äska/tillsätta mer medel eller att göra nedprioriteringar. I de fall nedprioriteringar är nödvändiga ska konsekvenserna som detta medför beskrivas i behovsutredningen.

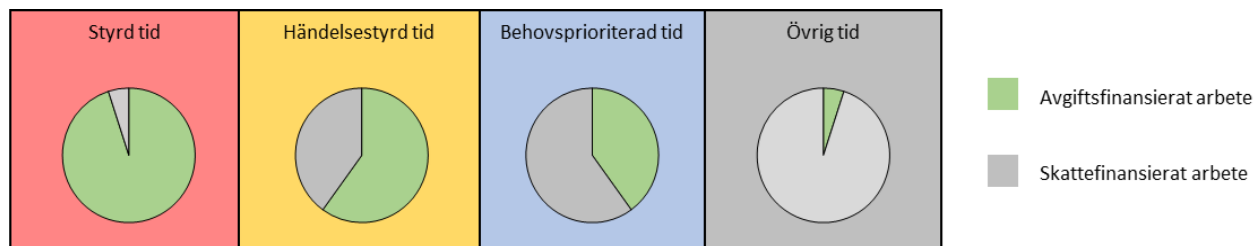
Figur 3. Förhållandet mellan behovsutredning, budgetarbete och tillsynsplan.

3.3 Finansiering av tillsyn

Myndighetens arbete finansieras både genom avgifter och skattemedel. Efter att behoven fastställts i behovsutredningen bedöms vad som går att avgiftsfinansiera och vad som bör skattefinansieras. Målsättningen är att så mycket arbete som möjligt ska avgiftsfinansieras. För det arbete där så inte är möjligt måste det skattefinansieras.

I Sverige gäller principen att ”förorenaren betalar” och finns i en av EU:s regler, med innebörden att den som påverkar människans hälsa eller miljön ska betala myndighetens kostnader för tillsynen.

Den styrda tillsynen är i huvudsak avgiftsfinansierad medan den övriga tiden till övervägande del är skattefinansierad. Vad gäller de övriga två kategorierna kan det variera i hög grad beroende på hur behoven ser ut, se figur 4 nedan.

Figur 4. Exempel på fördelning mellan avgiftsfinansierad- och skattefinansierad tillsyn.

Det skattefinansierade arbetet kan exempelvis omfatta information och rådgivning till allmänhet och verksamhetsutövare, obefogade klagomål, hantering av olyckor,

remisser, planarbete, arbete med enkäter och rapportering till centrala/regionala myndigheter, utbildning och samverkan.

En risk som uppstår när resurserna understiger behoven i för stor utsträckning är att myndigheten vid sin prioritering av den behovsprioriterade tillsynen kan tvingas lägga större fokus på den avgiftsfinansierade tillsynen för att klara en budget i balans trots att det inte alltid är där störst nytta för miljö och hälsa uppnås.

4. Resursbehov av övrig tid

Beskrivning av området

Övrig tid, är sådan tid som inte är direkt handläggningstid men som behövs för att verksamheten ska fungera. Det beskrivs närmare i avsnitt 3.1

Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Under perioden kommer behovet inom kategorin *Administration och övrig tid* att hålla sig inom schablonen på 600 timmar per heltid och år.

För att miljö- och hälsoskyddsinspektörerna ska kunna utföra ett arbete med hög kvalité, krävs att tid läggs på kompetensutveckling, kvalitetsarbete, planering/ uppföljning samt samverkan. Det finns en stor sårbarhet i att samtliga handläggare har sina specifika arbetsområden, därför finns det ett behov av att höja kompetensnivån för att säkerställa en korrekt myndighetsutövning. Under året 2024 står enheten inför att komma ikapp med områden som inte kunnat utföras under 2023 på grund av vakanser. Ett sådant exempel är arkivering och gallring enligt dokumenthanteringsplan. Med det extra behovet krävs i grunden mer än 660 timmar per årsarbetskraft.

Inom livsmedelstillsynen kommer det att ske stora förändringar efter införandet av det nya riskklassningssystemet, med ett nytt sätt att debitera. Detta innebär att det under år 2024 kommer krävas mindre personal för kontroller.

5. Resursbehov av handläggningstid per verksamhetsområde

I detta avsnitt redovisas resursbedömningen per verksamhetsområde.

Redovisningen är indelad i sju övergripande verksamhetsområden: miljöskydd, förorenade områden, hälsoskydd, små avlopp, livsmedel, naturvård samt administration. För varje område redovisas en beskrivning av verksamhetsområdet, en analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden, samt en sammanställning av resursbehovet.

Bedömningen av behovet görs utifrån de specifika förutsättningarna i kommunen för respektive verksamhetsområde, där följande faktorer tas hänsyn till:

- Antal tillsynsobjekt i kommunen.
- Status på mark, luft och vatten i kommunen i förhållande till uppsatta mål och åtgärdsprogram inom området.

- Uppföljning av utfört arbete (Det kan t.ex. vara något som låg med i förra årets planering som inte kunde utföras av någon anledning. Då ökar det på behovet för kommande period.).
- Mängd inkomna ärenden.
- Förändrade/nya lagar, förordningar, reglementen eller riktlinjer.
- Annan förändring i omvärlden, till exempel pandemi.

Som underlag till de uppgifterna om antal objekt och timmar finns ett beräkningsunderlag i form av en Excel-fil (behovsutredning). I beräkningsunderlaget finns även mer detaljerad information om timmar per område.

5.1 Miljöskydd

Beskrivning av området

Miljöskydd omfattar framför allt den tillsyn som utgår från kapitel 9, 14 och 15 i miljöbalken (1998:808). Tillsynen syftar till att förbättra och trygga en god miljö utomhus och till att förhindra och förebygga miljö- och hälsoskadliga utsläpp till mark, luft och vatten. Miljöskyddsområdet är brett och inbegriper följande delområden: miljöfarliga verksamheter, avfall, kemiska produkter samt hantering av massor.

Inom området ingår tillsyn på alla objekt som omfattas av tillsyn enligt kapitel 9 i miljöbalken. Detta omfattar B- och C-verksamheter, som är anmälningspliktiga verksamheter, såväl som U-verksamheter som ligger under anmälningsplikt, enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). Arbetet bedrivs främst genom planerad tillsyn, handläggning av prövningsärenden, remissyttranden i tillståndsärenden samt inspektioner i samband med klagomål eller tillbud. I den planerade tillsynen ingår normalt att kontrollera egenkontroll, kemikaliehantering, avfallshantering, samt utsläpp till vatten, luft och mark.

Förutom tillsynen över användningen av kemikalier hos miljöfarliga verksamheter ansvarar kommunen för tillsyn över butikers och grossisters försäljning av kemiska produkter och bekämpningsmedel förutsatt att de är köpta av svenska leverantörer.

Inom området ingår även att hantera olika ansökningar och anmälningar. Det kan vara prövning av sopdispenser, anmälan av avfall för anläggningsändamål, anmälningsärenden och tillståndsansökningar för att sprida bekämpningsmedel på exempelvis banvallar, allmänna platser, inom vattenskyddsområden och vid flerbostadshus/skolor.

I området ingår även granskning och registrering av inkomna kontrollrapporter för köldmedia samt anmälan om installation av cisterner. Myndigheten handlägger även anmälningar om installation av nya köldmedieanläggningar samt registrerar skrotning av cisterner.

Vägledande miljö kvalitetsmål för området:

- Giftfri miljö
- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Skyddande ozonskikt
- Ingen övergödning
- Grundvatten av god kvalitet
- God bebyggd miljö

Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Styrd tid

I kommunen finns i nuläget cirka 54 verksamheter (14 B-verksamheter och ca 40 C-verksamheter) som samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden har tillsynsansvaret för. Dessa har högsta prioritet och de flesta får tillsyn årligen.

Särskilt fokus behöver ske på tillsyn av kemikaliehantering då det vid tidigare års tillsyn upptäckts stora brister vid flera av verksamheterna inom kommunen. Detta är även en del av det nationella miljömålet *Giftfri miljö*.

Den styrda tillsynen inbegriper även granskning av inkommande rapporter gällande köldmedia samt den statligt styrda miljöövervakningen.

Händelsestyrd tid

Specifikt inom miljöskyddsområdet ingår i den händelsestyrda tiden bland annat handläggning av anmälan om avfall för anläggningsändamål, ansökan om spridning av bekämpningsmedel samt ansökan om tillstånd eller dispens för cisterner.

Andra händelsestyrda ärenden som är svåra att uppskatta tidsåtgång på är klagomål. Vissa gånger leder också klagomålet till åtalsanmälan, vilket är den största anledningen till att vissa ärenden kan ta mycket tid i anspråk, något som är svårt att uppskatta i förväg.

Behovsprioriterad tid

U-verksamheter är verksamheter som inte omfattas av anmälningsplikt. Dessa verksamheter har ingen fast årlig avgift, utan det är timtaxa som används när tillsyn sker. Inom kommunen finns det ca 101 stycken kända U-verksamheter.

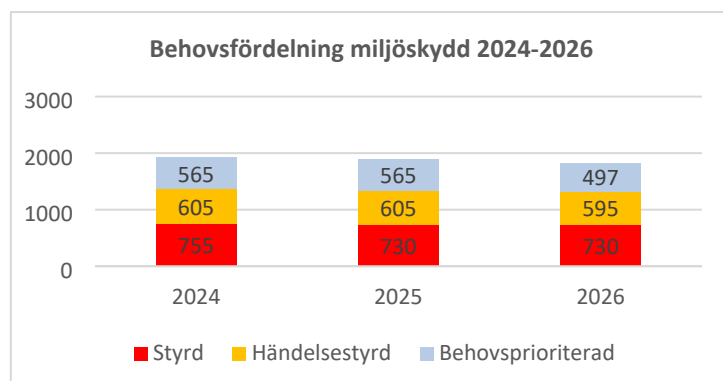
Det finns ett stort behov av att utföra tillsyn på dessa mindre verksamheter, då de ofta saknar kunskaper om vilka lagar och krav som de omfattas av. Vid den tillsyn som har utförts på dessa verksamheter har uppmärksamats flera avvikelser. Grundbehovet bedöms till att dessa mindre verksamheter bör omfattas av tillsyn minst vart tredje år. För 2024 och 2025 bedöms behovet vara att gå igenom samtliga registrerade verksamheter, dvs 50 verksamheter istället för 33

verksamheter per år. Anledningen är att tillsynen på U-verksamheter varit bortprioriterad under flera år.

Sammanställning av resursbehov – miljöskydd

Årets utredning visar på ett behov av 1925 timmar, det vill säga 1,93 årsarbetare för att uppfylla tillsynsbehovet.

Den största tiden inom miljöskyddet består av styrd tillsyn. Den händelsestyrda tiden och den behovsprioriterade tiden ligger på ungefär samma tid. Timmarna är uppdelade mellan tillsynskategorierna enligt figur 5 nedan.

Figur 5. Figuren visar på resursbehovet för miljöskydd 2024-2026.

5.2 Förorenade områden

Beskrivning av området

Detta avsnitt omfattar framför allt den tillsyn som utgår från kapitel 10 i miljöbalken. Tillsynen omfattar potentiella och konstaterade föroreningsskador i mark, grundvatten, ytvatten, sediment och byggnader.

Att identifiera, undersöka och åtgärda områden som förorenats av befintliga eller tidigare verksamheter är ett viktigt led i arbetet att minska riskerna för att människor och miljö utsätts för farliga ämnen.

I den nationella strategin för miljöbalkstillsynen föreslås förorenade områden få hög prioritet för att uppnå satta miljömål. Det nationella målet består i att kommunerna ska arbeta med att åtgärda samtliga objekt med riskklass 1 och 2 till och med år 2050. År 2021 tog kommunen fram en handlingsplan som gäller fram till och med år 2050 som beskriver hur tillsynen ska ske för att nå målet.

Resursbehovet för tillsyn av förorenade områden delas in i egeninitierad tillsyn av prioriterade förorenade områden, tillsyn av objekt som ännu inte inventerats samt händelsestyrd tillsyn. Därutöver tillkommer resursbehov för viss administration samt eventuella tillsynsprojekt.

Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Styrd tid

Styrd tid förekommer inte inom förorenade områden. Tillsynsbehovet är främst behovsprioriterat och händelsestyrt.

Händelsestyrd tid

I området ingår handläggning av anmälan enligt Miljöbalken när föroreningar påträffas vid exempelvis grävarbeten och byggnationer samt vid klagomål eller tillbud. Vid klagomål och tillbud bedrivs även tillsyn och uppföljning av efterbehandlingsåtgärder/ sanering/ avhjälpandeåtgärder.

Utifrån den exploatering som sker och kommer att ske inom kommunen är bedömningen att antalet anmälningar om sanering kommer att öka under de närmaste åren.

Behovsprioriterad tid

Den huvudsakliga tillsynstiden hamnar under behovsorienterad tid. Tillsynstakten styrs av det nationella miljö kvalitetsmålet för förorenade områden.

De mest prioriterade objekten det vill säga de områden som har riskklass 1 (mycket stor) eller riskklass 2 (stor risk) för påverkan på människors hälsa eller miljö ska åtgärdas. I kommunen finns det 20 stycken objekt med riskklass 2. 7 stycken av dessa består av nedlagda kommunala deponier. I behovsutredningen till kommunens handlingsplan för förorenade områden är det uppskattat att ett objekt om året bör initieras för att genomföra undersökningar med mera för att utreda påverkan som den förorenade marken kan ge upphov till.

Inom kommunen har 113 objekt identifierats som potentiellt förorenade områden, med tanke på den verksamhet som tidigare har bedrivits på fastigheten. Här saknas MIFO-underlag och bör därför inventeras för att kunna tilldelas en riskklassning. Riskklassningen är ett första steg för att avgöra vilka områden man bör gå vidare med. Många områden kan avskrivas i ett senare utredningsskede. Det är därför viktigt att bedöma resursbehovet även för genomförande av denna inventering.

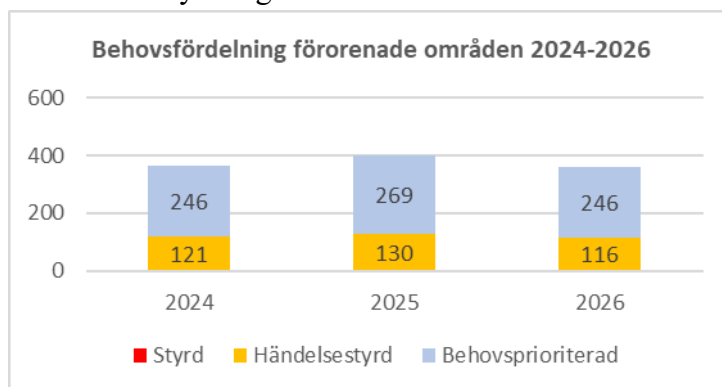
En stor del i arbetet med tillsynen av förorenade områden är att ta fram ansvarsutredningar. Dessa kan behöva tas fram för att kommunen ska kunna rikta sig till rätt adressat. Vanligast är att ansvarsutredningen tas fram efter att det har genomförts markprovtagningar (mm), för att kunna härleda ansvaret för de olika verksamheter som har bidragit till föroreningen på fastigheten.

Därefter kommer objektet inte längre att kunna drivas framåt via tillsyn utan det krävs att kommunen söker statliga bidrag för dessa områden. Fördelningen av statliga bidrag beror på exempelvis nationella prioriteringar och tillgång till bidragsmedel. Om kommunen beviljas statliga bidrag för genomförande av eventuella bidragsfinansierade utredningar och åtgärder kan tillsynen fortsätta för dessa områden på samma sätt som för den egeninitierade tillsynen.

Sammanställning av resursbehov - förorenade områden

Den uppskattade tiden för handläggning inom förorenade områden ligger på totalt 367 timmar. Vilket motsvarar på ett behov av 0,37 årsarbetare för att uppfylla tillsynsbehovet inom området

För att minska riskerna med de förorenade områdena och för att klara ovanstående klassnings- och åtgärdskrav behövs en högre åtgärdsakt under de kommande åren, vilket kräver ytterligare resurser.

Figur 6. En figur som visar på resursbehov för förorenade områden 2024-2026.

5.3 Hälsoskydd

Beskrivning av området

Detta avsnitt omfattar den hälsoskyddstillsyn som utgår från kapitel 9 i miljöbalken samt andra lagar såsom Smittskyddslagen, Strålskyddslagen Alkohollagen och Tobakslagen.

Hälsoskyddstillsynen syftar till att skydda människors hälsa i bostäder, offentliga eller allmänna lokaler och lokaler där människor får vård eller behandling, samt smittskydd. Nämndens ansvar är att undanröja och förebygga olägenheter.

Tillsynsobjekten delas in i anmälningspliktiga (H) och icke anmälningspliktiga (UH) verksamheter.

Anmälningspliktiga verksamheter (H) är:

- Skärande och stickande hygieniska behandlingar
- Bassängbad som är tillgängliga för allmänheten och för större sällskap
- Förskolor, skolor, fritidshem och gymnasier
- Kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten

Enligt 45 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska kommunen ägna särskild uppmärksamhet åt:

- Flerbostadshus, inomhusmiljö
- Lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande
- Samlingslokaler där många människor brukar samlas
- Hotell, pensionat och liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad
- Idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor
- Lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling
- Lokaler för förvaring av djur

Verksamheter som inte är anmälningspliktiga omfattas av behovsprioriterad tillsyn och händelsestyrd tillsyn.

Utöver att hantera anmälningar och bedriva tillsyn ingår även att kontrollera fastighetsägare genom mätningar att säkerställa att hyresgäster inte riskerar att utsättas för höga radonhalter. Senast år 2024 ska hela fastighetsbeståndet av flerbostadshus med uthyrning vara kontrollerade. Mätningar ska göras i olika representativa lägenheter i fastigheterna. Radonhalten får inte överstiga 200 Bq/m³.

Smittskyddsarbetet ska förhindra spridning av främst samhällsfarliga sjukdomar och regleras i Smittskyddslagen. Objektburen smitta ska förhindras genom tillsynsarbete. Objektburen smitta är alla sjukdomar som kan spridas mellan objekt och människa. Alla typer av objekt och djur ingår i begreppet, till exempel ventilationsanläggningar, vattenanläggningar utomhus eller inne i fastigheter och andra vatteninstallationer, vilda djur, skadedjur och sällskapsdjur.

Arbetet med smittskydd innebär också mycket annat inom flera av kommunens tillsynsområden enligt miljöbalken. Några exempel är att vid handläggning av enskilda avlopp ställa krav för att minska risk för läckage av smittämnen till grundvatten och brunnar. Vid planerad tillsyn på skolor och förskolor ställs krav på rutiner för hygien. Vid en pandemi kan tillfälliga regler införas för att till exempel minska trängsel eller på olika sätt minska smittspridningen. Tillsyn över dessa tillfälliga regler kan vara miljönämndens ansvar.

För att skydda människor för passiv rökning finns det miljöer där det enligt tobakslagen är förbjudet att röka. Syftet med lagen är också att hindra eller fördröja att barn och ungdomar börjar röka. Tobakslagen förbjuder rökning i vissa offentliga miljöer och lokaler dit allmänheten har tillträde. Det gäller till exempel lokaler för skol- och barnomsorg, hälso- och sjukvård, hotell, allmänna färdmedel och restauranger och caféer. Privatbostäder omfattas inte av rökförbudet. Rökförbudet omfattar även vissa allmänna platser utomhus: bland annat uteserveringar, entréer till rökfria lokaler, kollektivtrafikens områden utomhus, inhägnade platser för idrott

och lek. Rökförbudet omfattar även elektroniska cigaretter, örtprodukter för rökning med mera.

Vägledande miljö kvalitetsmål för området:

- Giftfri miljö
- Frisk luft
- God bebyggd miljö
- Säker strålmiljö

Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Styrd tid

I den styrda tillsynen inom hälsoskydd ingår anmälningspliktiga verksamheter såsom skolor, förskolor, bassängbad, solarium och de som innebär risk för spridning risk av sjukdom genom blodsmitta.

I kommunen finns i nuläget cirka 34 stycken H-verksamheter som nämnderna har tillsynsansvaret för. Dessa har högsta prioritet och får tillsyn regelbundet årligen.

Händelsestyrd tid

Händelsestyrd tid omfattar bland annat hantering av ansökningar, anmälningar, klagomål, remisser, samt rådgivning och stöd. Även tid för överklagningsärenden, miljö sanktionsavgifter och anmälan om brott enligt miljöbalken ingår i den händelsestyrda tillsynen. Specifikt inom hälsoskyddsområdet ingår bland annat handläggning av anmälan om nya lokaler och verksamheter, anmälan om alkoholservering, anmälan om tobaksförsäljning, anmälan/klagomål om olägenhet för människors hälsa, anmälan eller ansökan utifrån lokala föreskrifter m.m. Här ingår även extra tillsyn som går utöver den normala planerade tillsynen och som har sin orsak i bristande efterlevnad av lagstiftningen.

Behovsprioriterad tid

Den behovsprioriterade tiden omfattar den planerade tillsynen på de ej anmälningspliktiga verksamheterna såsom flerbostadshus, tillfälliga boenden, vårdlokaler, gruppboenden, idrottslokaler, frisörer, fotvård, strandbad, samlingslokaler m.m. Inom kommunen finns det ca 90 stycken av denna typen av verksamheter. Dessa objekt kallas UH-objekt och för tillsyn av dessa tas en avgift ut byggt på timtaxa. Den kan även omfatta nationella och länsvisa tillsynsprojekt, inventeringar med mera. Troligen finns ett relativt stort antal

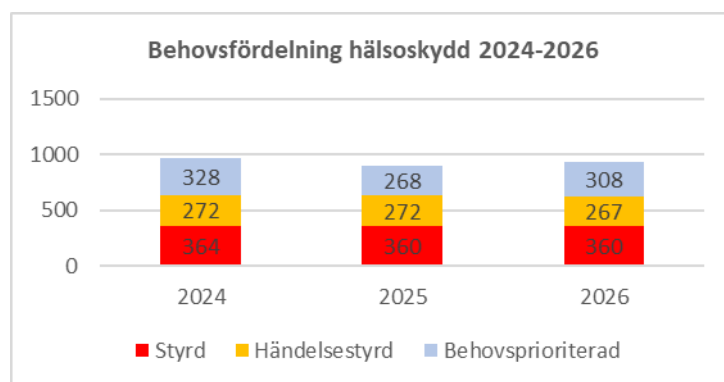
Tillsynen på icke anmälningspliktiga verksamheter har varit mycket bristfällig under flera år och till viss del saknas det aktuella uppgifter över hur många och vilka typer av verksamheter som finns. Tillsynsbehovet av att inventera dessa verksamheter är stort, likaså den fysiska tillsynen. För att kunna tillgodose denna tillsyn kommer det att krävas mer resurser. Behovet av tillsyn över dessa verksamheter bedöms till att omfattas av tillsyn minst vart tredje år.

Det finns ett stort behov av att utföra tillsyn (både yttre och inre) över serverings- och försäljningsplatser för alkoholhaltiga drycker, då detta inte har utförts tidigare inom kommunen. Detsamma gäller för tillsyn av tobaksförsäljning. Detta innebär att det kommer att krävas mer resurser.

Det finns också ett stort behov av att genomföra tillsyn av rökfria miljöer. Denna tillsyn har inte genomförts tidigare och bedömningen är att behovet är 80 timmar för att komma igång med tillsyn inom fältet.

Sammanställning av resursbehov – hälsoskydd

Årets utredning visar på ett behov av 0,96 årsarbetare för att uppfylla tillsynsbehovet inom hälsoskyddsområdet 2024. Det motsvarar 964 timmar.

Figur 7. Figuren visar resursbehovet för hälsoskydd 2024 -2026.

5.4 Små avlopp

Beskrivning av området

Små avlopp är avloppsanläggningar som är dimensionerade för mindre än 25 personekvivalenter. Anläggningar större än dessa ingår i avsnitt 4.1. Inrättandet av små avloppsanläggningar kräver tillstånd enligt miljöbalken. Tillsyn och inventering omfattar alla små avlopp som finns i kommunen och den syftar bland annat till att minimera närsaltläckage, läckage av syreförbrukande ämnen och smittspridning.

Vägledande miljökvalitetsmål för området:

- Ingen övergödning
- Grundvatten av god kvalitet

Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Styr tid

Styr tid förekommer inte inom området för små avlopp. Tillsynsbehovet är framför allt behovsprioriterat.

Händelsestyrd tid

Specifikt inom området för små avlopp ingår bland annat handläggning av avloppsansökningar, slamtömningsdispenser, förbud, förhandsbesked med mera. Här ingår även rådgivning vid fastighetsförsäljning och nyanläggning av avlopp.

Behovsprioriterad tid

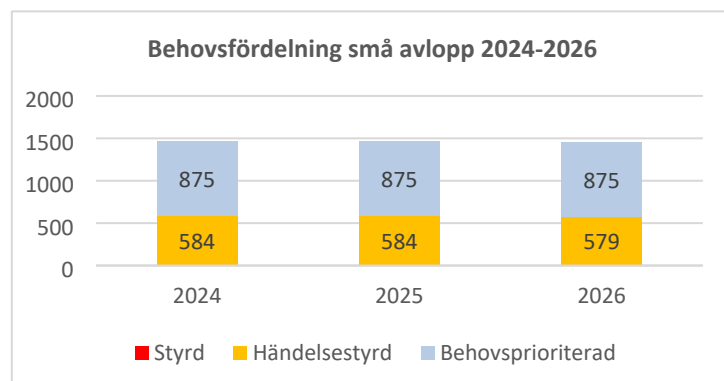
Den behovsprioriterade tillsynen för små avlopp inbegriper inventering och tillsyn av enskilda avlopp och minireningsverk, samt tillsynsprojekt. Arbetet görs för att avloppsvattnet från alla små avloppsanläggningar ska ha en reningsfunktion som säkerställer att näringsämnen och bakterier reduceras till accepterade nivåer innan det når våra vatten.

I kommunen finns idag, uppskattningsvis ca 2 800 hushåll med små avlopp. Sedan ett tidigare mål i kommunen har man satt att 100 små avlopp ska kartläggas och inventeras per år. Detta skulle innebära att inventering och kartläggning av kommunens små avlopp är färdigt till år 2042. Ett nytt åtgärdsprogram för vatten i Västerhavets vattendistrikt för perioden 2022–2027 har nu fastställts, detta kommer antagligen att visa på att inventeringstakten kommer att behöva öka i vår kommun. När arbetet med inventering och kartläggning av samtliga små avlopp i kommunen är genomfört, kommer anläggningarna att bli riskklassade och får en fast tillsynsfrekvens.

Sammanställning av resursbehov – små avlopp

Behovsutredningen för 2024 visar att behovet för små avlopp är 1,46 årsarbetare eller 1459 timmar med den högre inventeringstakten (se nedan) för små avlopp (350 anläggningar om året). Om den lägre takten från tidigare år (se nedan) hålls visar behovet på 0,71 årsarbetare eller 709 timmar. Årets utredning visar på ett behov av 1,46 årsarbetare, vilket är 1459 timmar handläggning inom området, för att upprätthålla tillsynstakten samt handlägga de händelsestyrda ärendena.

Timmarna är uppdelade mellan tillsynskategorierna enligt figur 8.

Figur 8. Figuren visar resursbehovet för små avlopp 2024 -2026.

De flesta av länets övriga kommuner är färdiga med inventering samt kartläggning av de små avloppen och har nu gått in på periodisk tillsyn av anläggningarna. Efter

många år av nedprioritering i vår kommun av arbetet med inventering och kartläggning av små avlopp finns ett behov av att öka inventeringstakten till minst det dubbla. Detta skulle innebära att ca 200 avlopp per år inventeras och att inventeringen då skulle vara genomförd till år 2032. För att nå upp till detta kommer extra resurser att krävas. För att ytterligare närma sig målet i Åtgärdsprogram för vatten skulle takten behöva öka till ca 350 anläggningar som kartläggs och inventeras under 2024 – 2028. Då är kartläggningen och inventering klar 2028. En lågt satt ambition för kartläggningen och inventeringen av små avlopp innebär fortsatt stor risk för miljöpåverkan på sjöar och vattendrag samt innebär också en ojämlik behandling av fastighetsägare i kommunen, där några fastighetsägare får krav på åtgärder nu medan andra fastighetsägare slipper krav på åtgärder i ytterligare 15 – 20 år.

Att tänka på är att en ökad tillsynstakt också bidrar till en ökad mängd händelsestyrda ärenden i form av ansökningar/anmälningar, något som kommer att kräva ytterligare resurser. I stort sätt allt arbetet med små avlopp finansieras genom avgifter.

5.5 Livsmedel

Beskrivning av området

Syftet med livsmedelslagstiftningen och livsmedelskontrollen är att alla konsumenter får säkra livsmedel som är producerade och hanterade i enighet med lagstiftningen. Det innebär att de ska hanteras på ett hygieniskt sätt så att konsumenten inte blir sjuk samt att varan är korrekt rätt märkt så att konsumenten inte blir lurad.

Livsmedelsföretag och livsmedel kontrolleras regelbundet. Kontrollen ska vara riskbaserad, ändamålsenlig och likvärdig för alla företag och organisationer.

Verksamheterna delas upp efter typ av livsmedel; dricksvatten, livsmedels-tillverkning och livsmedelhantering. Denna uppdelning bygger på de krav som finns på årlig rapportering till livsmedelsverket.

Det har tillkommit ett nytt tillsynsområde från och med år 2022, som består av kontroll av material i kontakt med livsmedel. Kontrollen kommer delvis ingå i registrerade livsmedelsverksamheters planerade tillsyn men det kommer också att tillkomma objekt som tillverkar, förädlar, importerar och säljer kontaktmaterial.

Flera objekt som omfattas av livsmedelslagen omfattas även av miljöbalken. Tiden för miljötillsynen på livsmedelsverksamheterna framgår av avsnitt 4.1.

Vägledande miljö kvalitetsmål för området:

- Begränsad klimatpåverkan
- Giftfri miljö

- Grundvatten av god kvalitet

Nationella operativa mål

I Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan (NKP) finns övergripande mål för livsmedelskedjan och effektmål, som är kopplade till dessa. De operativa målen ger en mer detaljerad inriktning och prioritering av kontrollen. I detta finns även andra faktorer som riktar målen. Till exempel fokuserar de operativa målen mycket på livsmedel som är baslivsmedel, som konsumeras av känsliga grupper och som är förknippade med kända problem och risker.

Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Styrd tid

Den huvudsakliga kontrolltiden inom området livsmedel utgörs av styrd tid dvs planerad kontroll på registrerade verksamheter. Inom en treårsperiod ska alla verksamheter och alla relevanta lagstiftningsområden kontrolleras. Vid varje kontrolltillfälle görs en baskontroll, vilket innebär att man tittar på allmän hygien, säker hantering, temperaturkontroll och allergihantering. Denna kontroll utgör majoriteten av kontrollerna. Övriga lagstiftningsområden så som till exempel märkning, näringsvärden, provtagning, import, material i kontakt med livsmedel blir fördjupade kontroller som kan fördelas fritt över en treårsperiod. Viktiga nationella mål, så kallade operativa mål, för livsmedelskontrollen hittar man även i den nationella planen för kontrollen i livsmedelskedjan (NKP). Detta kan göra att behovet kan variera från år till år.

Inom kommunen finns det i nuläget ca 138 stycken livsmedelsverksamheter (20 stycken dricksvatten och 118 stycken livsmedelshantering) som samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden har kontrollansvaret för.

Kontroll av företag som tillverkar, förädlar, importerar och säljer kontaktmaterial som startade upp under år 2022 kan öka behovet av kontrolltid. I nuläget vet man inte hur den kontrolltiden kommer att delas upp mellan de olika typerna av verksamheter utan endast RASFF på kontaktmaterial ska behandlas till dess att Livsmedelsverket har avgjort kontrollplanen för dessa.

Den nya riskklassningen som genomförs under 2023 innebär att kontrolltiden för 2024 och framåt kommer minska rejält.

Händelsestyrd tid

Händelsestyrd tid omfattar bland annat hantering av anmälningar, klagomål, livsmedelsburna utbrott, remisser, samt rådgivning och stöd. Specifikt inom området för livsmedelskontrollen ingår bland annat handläggning av anmälan om registrering, RASFF, misstänk matförgiftning, sanktionsbeslut, kontroll av ny registrerade verksamheter mm. Här ingår även uppföljande tillsyn som går utöver

den normala planerade tillsynen och som har sin orsak i bristande efterlevnad av lagstiftningen.

I den händelsestyrda livsmedelskontrollen ingår bevakning av det EU-gemensamma systemet för kommunikation av RASFF meddelanden (Rapid Alert System for Food and Feed). Systemet är webbaserat och används för att snabbt få bort livsmedel från marknaden som på olika sätt kan vara skadliga för människors hälsa. Livsmedelsverkets krav är att kommunerna ska bevaka systemet varje vardag. När en varning kommer ska kommunen skyndsamt informera berört livsmedelsföretag och se till att företaget följer livsmedelslagen, stoppar livsmedlet och informerar konsumenter och berörda företag. I enlighet med utfallet hittills beräknas tidsåtgången för RASFF till cirka 40 timmar per år.

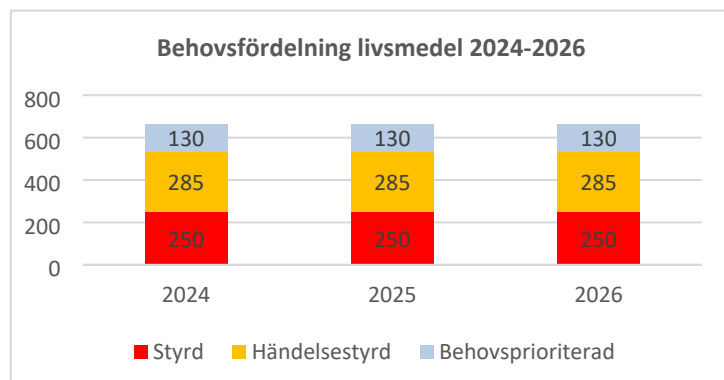
Behovsprioriterad tid

Animaliska biprodukter omfattas av en särskild lagstiftning från EU där miljönämnden har tillsynsansvar. På livsmedelsanläggningar handlar det om att avfall med animaliskt ursprung hanteras och transporteras bort på rätt sätt. Denna kontroll bedöms ha lågt kontrollbehov och görs lämpligen i projektform.

Under år 2023 kommer livsmedelsverksamheter att övergå till en ny riskklassningsmodell och därmed öka resursbehovet för det året. Däremot så förväntas resursbehovet att totalt sett minska från och med år 2024 i jämförelse med tidigare år.

Sammanställning av resursbehov – livsmedel

Årets utredning visar på ett behov av 0,67 årsarbetare eller 665 timmar. Timmarna är uppdelade mellan tillsynskategorierna enligt figur 9.

Figur 9. Figuren visar resursbehovet för livsmedel 2024 -2026.

5.6 Naturvård och skyddade områden

Beskrivning av området

Detta avsnitt omfattar framför allt den tillsyn som utgår från kapitel 7 i miljöbalken. Samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden i Hylte kommun har ansvar för tillsynen i fråga om:

- Vattenskyddsområden (som har beslutats av kommunen)

- Strandskyddsområden (utom den tillsyn som omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 7 §)

När det gäller områden med naturvård ska tillsynen syfta till att bevara den biologiska mångfalden. Nämndens ansvar inom naturvård inbegriper handläggning av strandskyddsdispenser, kalkning, naturvårdsprojekt, remisser från myndigheter, ansvara över ansökningar av LONA/våtmarks och LONA bidrag, handlägga klagomål, rådgivning samt bekämpning av invasiva främmande arter och bevakning av naturvårdsfrågorna i planerings-/exploateringsarbeten.

Enligt åtgärdsprogrammet från vattenmyndigheterna ska kommunen stärka skyddet kring allmänna och kommunala vattentäkter.

Vägledande miljökvalitetsmål för området:

- Ett rikt växt- och djurliv
- Levande sjöar och vattendrag
- Bara naturlig försurning
- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett rikt odlingslandskap
- Grundvatten av god kvalitet.

Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Styrd tid

Styrd tid förekommer inte inom området för naturvård.

Händelsestyrd tid

Specifikt inom naturvårdsområdet ingår bland annat att handlägga strandskyddsdispenser, behandla remisser från myndigheter, ansvara över ansökningar av LONA/våtmarks LONA bidrag, handlägga klagomål, ge råd om invasiva arter och undersöka om detaljplaner kan medföra en betydande miljöpåverkan eller ej.

Naturvårdsfrågor dyker också ofta upp i andra tillsyns- eller prövningsärenden som nämnden handlägger, som till exempel anmälan om vindkraftverk, utökning av verksamheter eller påverkan av befintliga verksamheter på naturmiljön. Vid den typen av ärenden stöttar naturvårdsutvecklaren övriga handläggare.

Behovsprioriterad tid

Den behovsprioriterade tiden inom området för naturvård inbegriper tillsynen över kommunens skyddade områden samt övriga naturvårdsprojekt som kalkning, sjörestaurering, ta bort vandringshinder för fisk, projekt med andra kommunekologer samt ge råd och bekämpa invasiva främmande arter.

Hylte kommun har inga egna skyddade områden förutom vattenskyddsområden. I åtgärdsprogrammet från vattenmyndigheterna (åtgärd 3) står att kommunerna ska genomföra regelbunden tillsyn av vattenskyddsområden samt säkerställa ett långsiktigt skydd för nuvarande och framtida dricksvattenförsörjning.

Hylte är en kommun med mycket vatten som vi är rädda om. Det finns därför ett behov att bedriva regelbunden tillsyn i områden kring våra sjöar och vattendrag. En möjlighet att ge strandskyddsdispens ska också finnas. I Hylte kommun kalkas 18 stycken sjöar med båt. 3 stycken sjöar och 24 stycken våtmarker kalkas med helikopter samt två vattendrag. En sjö är utrustad med en med kalkdoserare. Totalt sprids ca 400 ton kalk med båt, ca 190 ton kalk med helikopter och 130 ton kalk med doserare per år.

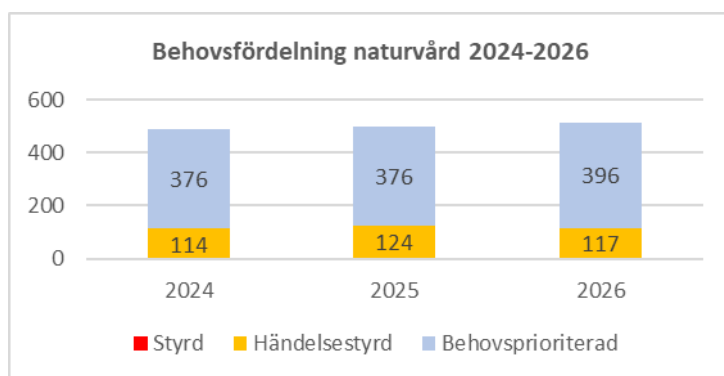
Samhällsbyggnadsnämnden är med och bedriver ett projekt om att återställa sjön Roten till en fungerande fågelsjö. Detta är ett projekt som kommer att sträcka sig över kommande treårsperiod. Olika typer av projekt pågår tillsammans med kommunekologer i de övriga kommunerna i Hallands län. Tex. har en gemensam länsstrategi för invasiva främmande växter tagits fram och det ska även tas fram ansvarsarter och ansvarsbiotoper för de olika halländska kommunerna.

LONA-, våtmarks LONA- och pollinerings LONA bidrag kan sökas genom Hylte kommun av föreningar samt av privatpersoner hos länsstyrelsen för olika former av projekt inom naturvård. Dessa ansökningar kan bara göras genom kommunen, och det är kommunen som ansvarar över LONA ansökningen.

Länsstyrelsen i Halland är tillsynsmyndighet för invasiva arter. Samhällsbyggnadsnämnden bedriver rådgivning till de kommunmedborgare som kontaktar nämnden angående invasiva främmande arter, samt registrering av lokaler där dessa växter och djur finns. Hylte kommun har också ett eget ansvar att utrota vissa invasiva främmande arter på sina egna fastigheter.

Sammanställning av resursbehov – naturvård och skyddade områden

Baserat på 2024 års nedlagda tid inom området bedöms behovet till 0,49 årsarbetare eller 490 timmar. Då ingår ökad tid för rådgivning och åtgärder för invasiva arter men lite minskad tid för miljöbedömningar inom detaljplan och myndighetssamverkan. Timmarna är uppdelade mellan tillsynskategorierna enligt figur 10.

Figur 10. Figuren visar resursbehovet för naturvård 2024-2026.

5.7 Övergripande arbete- Ledning

Beskrivning av området

För att nämndens arbete ska fungera ändamålsenligt och effektivt krävs ett löpande övergripande arbete i form av administration och ledning. Det är skattefinansierad tid, som inte är tillsynsrelaterad. Det innefattas bland annat av förvaltningsaktiviteter, nämndsmöten, revisioner, budget, styrdokument med mera. Här ligger även all tid som chefen behöver lägga för att fullgöra sitt verksamhets-, ekonomi- och personalansvar.

Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Behovet för 2024 bedöms till 0,53 årsarbetare eller 530 timmar, något som är beständigt. Tjänsten består idag av 0,53 årsarbetare, vilket innebär att delegering av vissa arbetsuppgifter blir nödvändigt att delegeras till handläggare. Detta leder i sin tur till minskat utrymme för ordinarie tillsyn och verksamhetsutövning.

5.8 Övergripande arbete- Administration

Behovet för administration bedöms ligga på ca 1300 timmar vilket är ca 1,3 årsarbetskrafter. Denna tid är jämnt fördelad över handläggarna. I behovet ligger en satsning under 2024 på 345 timmar för att komma ikapp med arkivering och gallring enligt dokumenthanteringsplan. Det arbetet har blivit kraftigt nedprioriterat under 2023 års vakanser.

5.9 Bortprioriterad tid

Årets utredning visar på ett behov av 6,40 årsarbetare. I dagsläget finns 5,5 årsarbetare (inkl ledning/chef), detta innebär att det saknas resurser för 0,95 årsarbetare. Det leder till att 900 timmar måste prioriteras bort för att handläggare ska kunna fullfölja sina arbetsuppgifter med tilldelade resurser. I tabell 3 nedan listas de områden som anses bör prioriteras bort från verksamheten under verksamhetsåret 2024.

Tillsynsområden	Bortprioriterad tid (timmar) År 2024
U-verksamheter	68
Rökfria miljöer	80
Inventering – enskilda avlopp	750
Timmar totalt	900

Tabell 3. Bortprioriterad tid för året 2024

Utöver de 900 timmarna måste även det administrativa arbetet minskas i omfattning. Den extra satsning omfattande 345 timmar som behövs på arkivering och gallring stryks 2024.

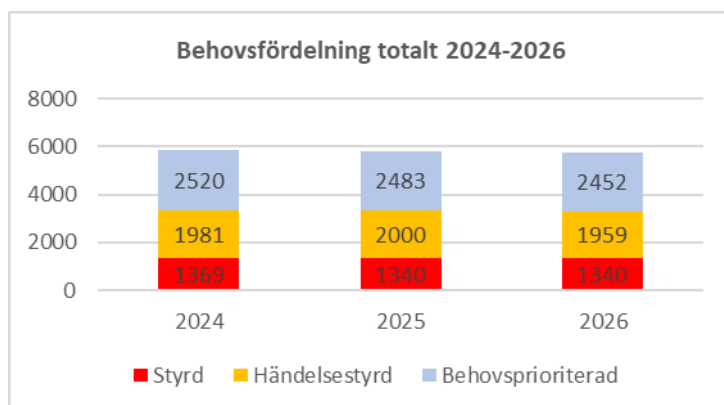
6. Resursbehov sammanställning

Tillsynsplanen omfattar en period på tre år. För att få en någorlunda jämn resursfördelning mellan åren och därmed lättare kunna planera eventuell tillsättning, har en noggrann avvägning gjorts av vilka uppgifter som bör ingå respektive år.

Behovsutredningen visar på ett samlat behov av 5 870 timmar för år 2024, exklusive ledning, vilket motsvarar ca 5,9 årsarbetskrafter. Behovet för ledning bedöms ligga på 530 timmar vilket motsvarar ca 0,5 årsarbetskrafter. Detta ger ett totalt behov av 6,4 årsarbetskrafter för året 2024 och vi är i dagsläget 5,5 årsarbetskrafter.

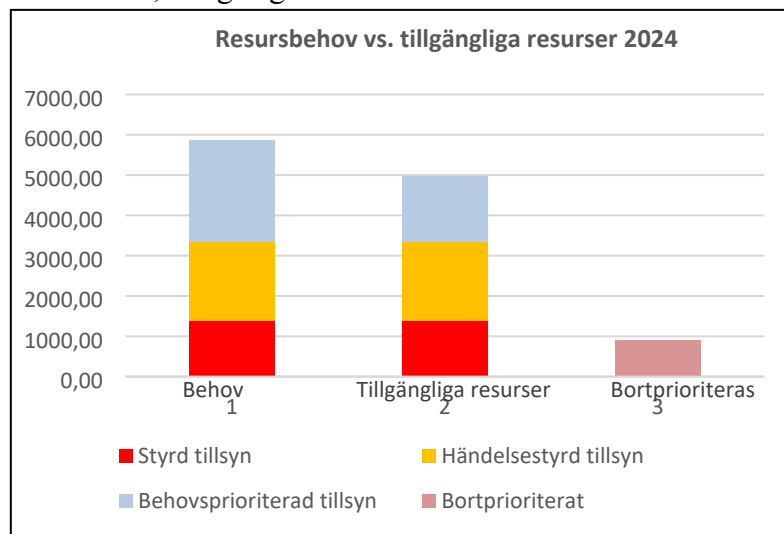
Behovsutredningen visar därmed på att det saknas resurser för 0,9 årsarbetskrafter för handläggningsarbeten, vilket leder till bortprioriteringar av tillsyn enligt tabell 3.

Timmarna, exklusive administration och ledning, är uppdelade mellan tillsynskategorierna enligt figur 11.

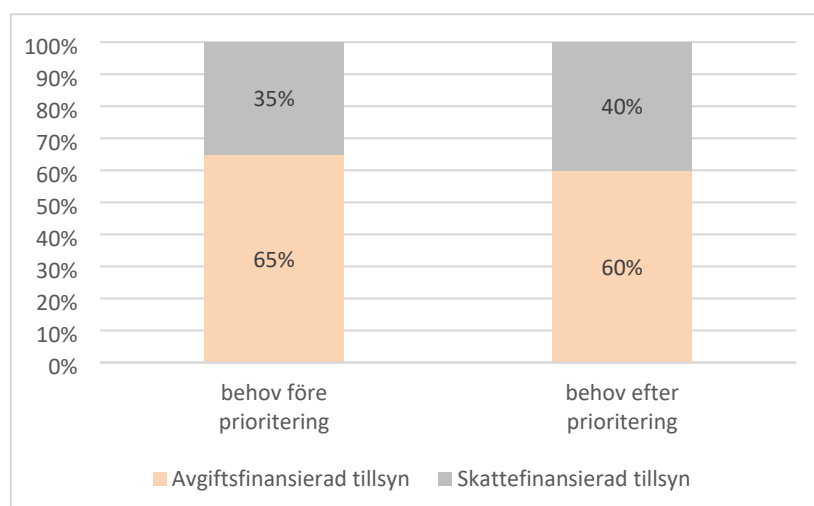
Figur 11. Figuren visar på totalt resursbehovet 2024 – 2026.

Om inte en extra resurs tillförs så medför skillnaden mellan beräknat behov och tillgängliga resurser att nämnden kommer behöva prioritera bort cirka 900 timmar för år 2024, enligt figur 12.

Figur 12. En figur som jämför resursbehov med tillgängliga resurser året 2024 och vad som blir nödvändigt att bortprioritera.

Av de fastställda behoven för år 2024 går 65 % att avgiftsfinansiera. Resterande 35 % behöver skattefinansieras. Efter att 900 timmar prioriterats bort landar andelen som kan avgiftsfinansieras på 60 % och andelen skattefinansierad tillsyn på 40 %. För att klara en budget i ram behöver 50 % av tillsynen vara avgiftsfinansierad. Se figur 13.

Figur 13. Figuren jämför avgiftsfinansiering enligt behov före prioritering och efter prioritering.